

3. Гармашова Ю. О. Особливості регулювання ринку фінансових послуг в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. Вип. 14. С. 57-61.

Телкова Д.Г.,
здобувач вищої освіти ФТМ 2к. 9 гр.
Науковий керівник: **Кузуб М.В.**,
старший викладач кафедри обліку та оподаткування
Державний торговельно-економічний університет
м. Київ

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ ЯК ЗАСІБ ПЛАТЕЖУ

Електронні гроші -це спосіб оплати, який існує лише в електронному вигляді, іншими словами, власне у вигляді інформації, що міститься в спеціалізованих базах даних. Це в першу чергу платіж, а не накопичення або інструмент капіталізації. Ви можете використовувати електронні гроші, сплачуючи за різні товари та послуги подібно до того, як це робиться за допомогою банківського рахунку. Ви можете поповнити свій електронний гаманець готівкою, з банківського рахунку, іншого електронного гаманця або використати мобільний телефон [1].

Нові платіжні інструменти з'явилися не випадково, їх поява є об'єктивним процесом, що викликаний новими незадоволеними потребами і підвищенням вимог до ефективності та надійності платежів. Традиційні технології проведення розрахунків через банк, пов'язані з ідентифікацією клієнта, виявляються дорогими для систем масових платежів. Очевидним варіантом вирішення питання ефективності платіжних трансакцій є відмова від зберігання конфіденційних відомостей при віддаленому здійсненні тих угод. Безпека без ідентифікації може бути реалізована за допомогою електронного платіжного засобу, а це собою власне і являють електронні гроші.

Однак використання електронних грошей зіштовхнулось з деякими проблемами, які пов'язані з недостатнім досвідом роботи підприємств, державних органів та споживачів з системами електронних коштів і платежів.

Для вирішення таких проблем часто доводиться приймати рішення без належного обґрунтування. Через це знаходження шляхів адекватного розв'язання даних проблем має велике значення для ефективного використання електронних грошей.

Депозитарієм електронних грошей виступає електронна програма, а пред'явником – пластикова картка, що використовується як символічний валютний документ.

Двома основними групами електронних грошей є карткові (card-based) і мережеві (network-based).

Сутність карткових грошей полягає у використанні смарт-карт – пластикових карт з мікропроцесорами. На них записується грошовий файл, заздалегідь переведений емітенту цих карт. Даний вид грошей менш зручні, ніж мережеві, оскільки потребують спеціального обладнання.

Друга варіація електронних грошей – мережеві гроші (інша назва – гроші на програмній основі), вони мають вигляд грошового файлу, що пересилається організатором розрахунків при отриманні ним традиційних грошей, зберігаються в пам'яті на жорстких дисках або інших знімних носіях. Вони використовуються для оплати товарів і послуг в інтернет-магазинах. Їх можна також обміняти на традиційні гроші

З точки зору рівня емітента електронні гроші бувають фідуціарні (fiat money) – включені в державну фінансову систему на правах окремої платіжної підсистеми і номіновані завжди в національній валюті тієї чи іншої країни. А можуть електронні гроші являти собою і окрему приватну валюту (private currency), яка була визнана в цій якості державної, але вони потребують обміну на валюту державну [2].

Наприклад:

-WebMoney в Європі і Америці, QIWI – мережеві приватні валюти (network-based private currency);

-PayPal, GlobalMoney – мережеві фіатні гроші (network-based fiat money);

-Електронні скарбнички на картах Visa, MasterCard – карткові фіатні гроші (Card-based fiat money)

Переваги використання електронних грошей: анонімність платежів (при оплаті електронними грошима зазвичай вам не потрібно надавати жодної інформації про себе, від вас вимагається лише номер гаманця); захист від податкових органів; швидкість і зручність оплати (транзакція відбувається майже миттєво, ви можете здійснювати платежі, не виходячи з дому); можливість переказу невеликих сум коштів.

Недоліки електронних грошей: кошти зберігаються на рахунок юридичних осіб; без відсотків при заощадженні грошей; ризик шахрайства; відсутнє зняття готівки без комісії (в середньому вона становить близько 1,5% - 10% від суми транзакції).

Зі швидким розвитком електронної комерції з'явилася необхідність здійснювати платежі та пересилати гроші через Інтернет. Тому й виникли електронні платіжні системи, такі як PayPal, MoneyGram та інші. Сьогодні в Україні існує приблизно 10 електронних платіжних систем

Якщо всі власники електронних гаманців захочуть перетворити свої кошти в готівку, платіжна система від цього зовсім не постраждає і буде працювати у звичному режимі. Проблеми з виплатою грошей можуть виникнути за умови, коли банк, у якому утримує свої рахунки компанія-оператор платіжної системи, не матиме змоги розплатитися із вкладником[3].

Останнім часом електронні гроші набули популярності по всьому світу, перш за все, в Західній Європі і США. В Україні вони займають достатньо особливе становище, що пояснюється низьким рівнем поширення персональних банківських послуг. Тому на даний електронні гроші-єдиний використовуваний спосіб безготівкових розрахунків для великої кількості людей.

Вимоги, що регулюють випуск та використання електронних грошей в Україні, викладено у розділі №2 Закону України «Про платіжні послуги» від 01.02.2023. № 1591-IX [4] та Закону №2888-IX, більш відомий як Закон про легалізацію електронних грошей, затверджений президентом України 30 січня 2023 року[5]. Дані документи регулюють діяльність, пов'язану з випуском електронних грошей в Україні, та запроваджує слідкування за такою діяльністю.

Випуск електронних грошей в Україні мають право здійснювати лише банки. Банк надає своїм клієнтам такі фінансові послуги у сфері використання електронних грошей: розповсюдження електронних грошей; здійснення обмінних операцій з електронними грошми; надання засобів поповнення електронними грошима електронних пристроїв; приймання електронних грошей в обмін на готівкові/безготівкові кошти.

Згідно з вимогами у розділі №2 Закону України «Про платіжні послуги» від 01.02.2023 № 1591-IX [4] банк, який планує здійснювати випуск електронних грошей, зобов'язаний спершу узгодити з Національним банком України, правила їх використання в порядку, встановленому нормативно-правовим актом. Відповідно до вимог Нацбанку суб'єкти, що здійснюють операції з електронними грошми, можуть робити це тільки за правилами, погодженими з НБУ.

Електронні гроші - це сучасний так би мовити винахід, який має велику кількість переваг над готівковими і безготівковими коштами.

Однак поряд з численними перевагами ми спостерігаємо і недоліки та проблеми електронних грошей. Ці недоліки можна розділити на 3 групи: недоліки, пов'язані з фізичною безпекою е-грошей (шахрайство, хакерські атаки); недоліки, пов'язані з правовою безпекою(недосконалість законодавчих норм, анонімність); інші проблеми, що власне ми можемо виявити з самої сутності електронних грошей серед них, наприклад, необхідність інтернет-підключення).

Саме завдяки вищеперерахованим плюсам ми розуміємо, що електронні гроші дають можливість отримати значні економічні вигоди усім суб'єктам економіки країни.

Список використаних джерел

1. Махаєва О.О. Електронні гроші в Європі та Україні//Вісник НБУ.— 2004. – 231 ст. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2012/22_10/229_Paj.pdf
2. Стаття «Електронні гроші: види і системи» від Bankchart. URL: https://bankchart.com.ua/e_banking/statti/elektronni_groshi
3. Н.Цветкова «Електронні гроші, їх переваги та недоліки». URL:- https://ufin.com.ua/analit_mat/poradnyk/105.htm
4. Закон України «Про платіжні послуги». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
5. Закон України №2888-IX, «Закон про легалізацію електронних грошей»-URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text>
6. Кузуб М.В. Інструменти стандартизації фінансових даних. Обліково аналітичне забезпечення антикризового управління підприємством/ М.В. Кузуб Збірник матеріалів науково-практичної конференції.- К.: КНТЕУ, 04/2016, с.13 – 17.

Ткачук А.М.,

здобувач вищої освіти спеціальності 072

«Фінанси, банківська справа та страхування»

обліково-фінансового факультету

Науковий керівник: **Бурковська А.В.,**

канд. екон. наук, доцент кафедри

фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

З метою участі України у євроінтеграційних процесах, необхідно визначити напрямок та обґрунтувати принципи гармонізації вітчизняного законодавства і економічних сфер з європейським співтовариством. У рамках даного процесу, особливу увагу необхідно приділити фінансово-кредитній системі, особливо банківській сфері.

Українська банківська система наразі має значний потенціал, у складних умовах війни вона працювала безперебійно. Однак, на даному етапі розвитку української економіки інтереси вітчизняних банківських установ та іноземних банків не завжди співпадають. На поточному етапі в